

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนหนองโนห้วยโจด
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4
STRATEGIC LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS IN NONG NO
HUAI JOD SCHOOL GROUP UNDER THE KHON KAEN PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE AREA 4

แพรวพรรณ สุพรหมพิทักษ์

Praewpun Suprompitak

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Faculty of Education, Bangkokthonburi University

E-mail: preawpun2520@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนหนองโนห้วยโจด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 และ (2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนหนองโนห้วยโจด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ตามการประเมินของครูจำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรประกอบด้วย ครูในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนหนองโนห้วยโจด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 จำนวน 176 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนหนองโนห้วยโจด จำนวน 161 คนกำหนดขนาดตัวอย่างด้วยการเทียบตารางเครจซี่และมอร์แกน และดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า (1) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนหนองโนห้วยโจด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านความคิดความเข้าใจระดับสูง รองลงมาคือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุดคือ ด้านวิธีการคิดเชิงปฏิบัติ และ (2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนหนองโนห้วยโจด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานพบว่าโดยรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์, ผู้บริหารสถานศึกษา, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4

Abstract

The objectives of this research were: (1) to study the strategic leadership of school administrators in Nong No Huai Jod School group under the Khon Kaen Primary Educational Service Area Office, Area 4; and (2) to compare the strategic leadership of school administrators in Nong No Huai Jod School group under the Khon Kaen Primary Educational Service Area Office, Area 4, classified by educational level and working experiences.

This research was a survey research. The population consisted of 176 teachers in Nong No Huai Jod School Network Group under Khon Kaen Primary Educational Service Area Office. The sample consisted of 161 teachers in Nong No Huai Jod School Network Group. The sample size was determined by Krejcie & Morgan Table and obtained by stratified sampling method. The instrument used for data collection were a 5-level rating scale questionnaire. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, Standard Deviation, and t-test.

Major findings: (1) the strategic leadership of school administrators Nong No Huai Jod School group under the Khon Kaen Primary Educational Service Area Office, Area 4 were at high level both in overall and each aspects which the highest mean was high level of comprehension aspect, followed by vision setting and the lowest mean was method of thinking in practice aspect; and (2) the comparison of strategic leadership of school administrators in Nong No Huai Jod School group under the Khon Kaen Primary Educational Service Area Office, Area 4 which classified by educational level and working experiences were different in overall at .05 statistical significance.

Keywords: Strategic Leadership, School Administrators, Khonkaen Primary Educational Service Area Office 4

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาประเทศไม่ว่าจะเป็นทางด้านสังคม การเมือง เศรษฐกิจและวัฒนธรรม โดยเฉพาะการพัฒนาบุคคลต้องอาศัยกระบวนการจัดการศึกษาที่มี ประสิทธิภาพ การศึกษาช่วยสร้างความรู้ ความคิด ทักษะ เจตคติ ให้มนุษย์รู้จักตนเองรู้จักชีวิตเข้าใจสังคมและสิ่งแวดล้อมที่อาศัย แล้วนำความรู้ความเข้าใจมาใช้ในการแก้ไขปัญหา รวมทั้งสร้างสรรค์ชีวิตและสังคมให้ดียิ่งขึ้น ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพโดยเน้น คุณธรรม ความรู้ และอาศัยกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้เป็นสังคมแห่งภูมิปัญญาที่ทุกคนในสังคมมีความใฝ่รู้ พร้อมทั้งจะเรียนรู้อยู่เสมอ การปฏิรูปการศึกษาที่มุ่งเน้นให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิต อย่างมีคุณภาพโดยมีเป้าหมายหลัก เพื่อพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทย อย่างทั่วถึง (ภาวิตา ธาราศรีสุทธิ, 2551) การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ได้กำหนดการบริหารและ

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ยึดเขตพื้นที่การศึกษาโดยคำนึงถึงปริมาณ สถานศึกษา และจำนวนประชากรเป็นหลัก รวมทั้งความเหมาะสมด้านอื่นด้วยในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษาให้มีคณะกรรมการและสำนักงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเขตพื้นที่การศึกษา ทำหน้าที่ในการกำกับ ดูแลสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประสานส่งเสริมให้สามารถจัดการศึกษา สอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลายรวมทั้งการกำกับดูแลหน่วยงานด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมในเขตพื้นที่การศึกษา คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2562)

ภาวะผู้นำมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาองค์กรไปสู่ความสำเร็จ เนื่องจากความสำเร็จ หรือประสิทธิผลของงาน ทุกด้านขึ้นอยู่กับผู้นำหรือผู้บริหารเป็นสำคัญโดยเฉพาะในเวลาที่ต้องมีการวินิจฉัยสั่งการหรือตัดสินใจแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าภาวะผู้นำมีบทบาทสำคัญต่อประสิทธิผลขององค์กรเป็นอย่างมาก ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์เป็นรูปแบบของผู้นำที่นำความเจริญก้าวหน้ามาสู่องค์กรเป็นเรื่องของผู้บริหารระดับสูงและการเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์นี้ ก็มีความหมายคล้ายกับการเป็นผู้นำแบบมุ่งเน้นเป้าหมาย ซึ่งเป็นผู้นำที่สามารถจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยรางวัลอันเกิดจากการบรรลุผลสำเร็จในงานหรือผู้นำเชิงปฏิรูป ซึ่งเป็นกระบวนการ เพื่อการเปลี่ยนแปลงมากกว่าการคงที่ ดังนั้นผู้นำเชิงกลยุทธ์จึงต้องสนใจจุดมุ่งหมายหรือเป้าหมายขององค์กรเป็นอย่างมาก การเป็นผู้นำที่มุ่งเน้นเป้าหมายต้องอาศัยการประเมินซ้ำที่เป้าหมายและคุณค่าขององค์กร รวมทั้งกำหนดทิศทางขององค์กรที่จะเดินไป และให้อำนาจแก่ผู้ปฏิบัติงาน ให้มีความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานด้วย (รังสรรค์ ประเสริฐศรี, 2551) ภาวะผู้นำประเภทนี้จะเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล และมีกระบวนการกำหนดทิศทาง การสร้างทางเลือก และนำไปสู่การปฏิบัติผู้นำตามทฤษฎีนี้จะเชื่อว่า การที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรนั้น ไม่ใช่จะอาศัยโชคช่วย แต่จะต้องเป็นผลจากการที่คอยติดตามสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกองค์กร การคาดการณ์ถึงอนาคตขององค์กรในระยะยาวและการพัฒนายุทธศาสตร์เพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ ดังนั้นผู้นำในองค์กรต้องมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่สามารถบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ได้ การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์นั้น ประกอบด้วย การวางแผน การนำไปปฏิบัติ และการควบคุมหรือการประเมินสถานศึกษาจะมีประสิทธิผลได้นั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลาย ๆ อย่าง เช่น เกิดจากปัจจัยที่มีการบริหารที่ดีมีความสามารถในการจัดการองค์กร การใช้ทรัพยากรที่หามาได้ อย่างคุ้มค่าภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์เป็นผู้นำที่มีความสามารถในการสร้างสรรค์วิสัยทัศน์ในอนาคต และนำเข้าสู่กระบวนการ เพื่อให้เกิดขึ้นจริงมุ่งสู่ความมีประสิทธิผลขององค์กรต่อไป (เนตรพัฒนา ยาวีราษ, 2552)

ผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันต้องมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์เป็นหลักการบริหารที่เรียกว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ซึ่งกับการกำหนดนโยบายของสถานศึกษาและนำไปปฏิบัติเพื่อให้สถานศึกษาก้าวหน้าไปในทิศทางที่เหมาะสมเป็นหัวใจของการบริหารโดยผู้บริหารจะต้องมีการวางแผนที่ชาญฉลาด กำหนดแผนที่แตกต่างกันจากผู้อื่น แต่เป็นความแตกต่างเชิงสร้างสรรค์ เพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทาง ให้สถานศึกษาปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมาย ตามที่ต้องการแต่ถ้าปราศจากการวางแผนสถานศึกษาจะไม่มีแนวทางที่ชัดเจนในการดำเนินงาน และไม่มีแผนที่จะปฏิบัติให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป (ภารดี อนันต์นาวิ, 2553) ซึ่งการที่จะนำภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์มาใช้ในการบริหารงานในสถานศึกษาหรือองค์กรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายได้นั้นควรต้องศึกษาแนวคิดวิธีการต่าง ๆ ซึ่งผู้นำระดับสูงหรือผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีองค์ประกอบของความเป็นผู้นำและมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ซึ่งประกอบด้วยผู้นำที่มีความคิดความเข้าใจในระดับสูงความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ มากำหนดกลยุทธ์การมีความคาดหวังและการสร้างโอกาสสำหรับอนาคต วิธีการคิดเชิงปฏิวัติ การกำหนดวิสัยทัศน์การที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะนำภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์มาบริหารให้ได้ผลดีนั้น จำเป็นต้องมีการเสริมพลังให้ผู้บริหารได้มีโอกาสฝึกฝนและใช้ความเป็นผู้นำหรือภาวะผู้นำได้อย่างเต็มศักยภาพต้องมีการอบรมและพัฒนาอย่างเข้มข้น เพื่อสร้างผู้นำรุ่นใหม่ให้เป็นนักบริหาร การศึกษามีอาชีพซึ่งผู้นำที่ดีควรมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ วิธีการในการพัฒนาบุคคลระดับ นักบริหารสามารถทำได้หลายวิธี โดยการประชุม สัมมนา และ

การพัฒนาตนเองของผู้บริหาร สามารถทำได้หลายด้านทั้งการพัฒนาบุคลิกภาพ จิตใจ อารมณ์ สังคม การพัฒนาด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะในการทำงานให้มี ความเชี่ยวชาญและการพัฒนาภาวะผู้นำที่มีอยู่ในทันสมัย สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน (Durbin, 2004: 335)

กลุ่มโรงเรียนหนองโนห้วยโจด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ผู้บริหารสถานศึกษายังขาดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นภาวะผู้นำที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องแสดงบทบาทของตนให้ชัดเจนอย่างชาญฉลาด กำหนดแผนที่แตกต่างกันที่อื่น และต้องเป็นแบบอย่างสร้างสรรค์ เช่น วิสัยทัศน์ในการบริหาร เป็นแบบอย่างที่ดี มีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงาน พัฒนาบุคลากรอย่างจริงจังและต่อเนื่อง การบริหารงานท่ามกลางสภาวะที่มีกระแสแห่งการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาและสภาพการเปลี่ยนแปลงสภาพของโลก ในปัจจุบันพร้อมรับฟังและพร้อมที่จะร่วมมือกับทุกฝ่าย เพื่อให้การบริหารงานของสถานศึกษาบรรลุตามเป้าหมายที่สังคมคาดหวัง

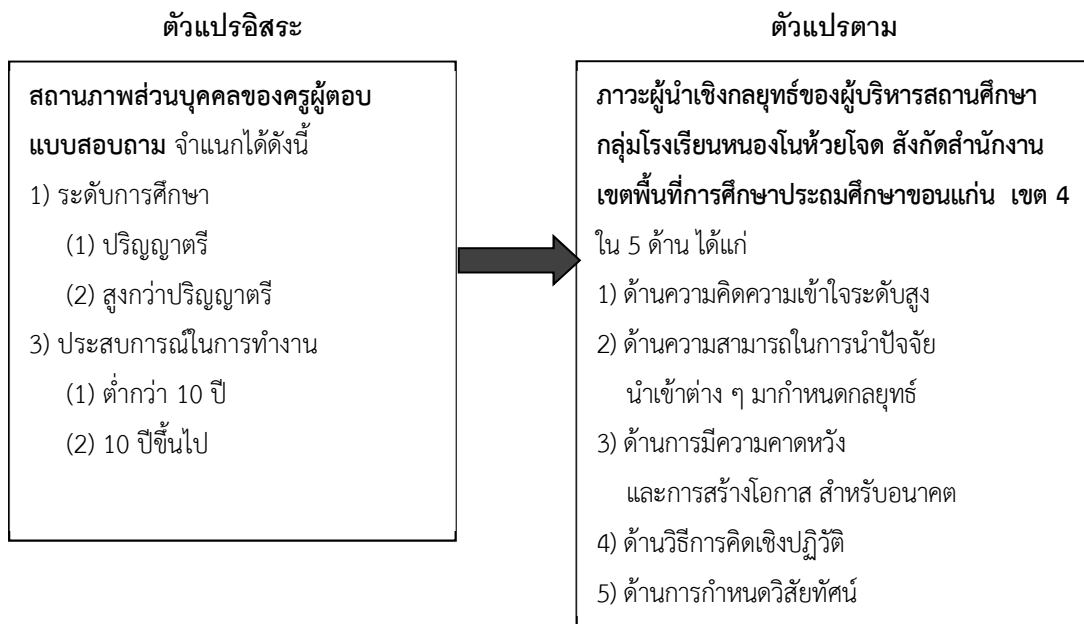
จากความสำคัญดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์จึงมีความสำคัญต่อผู้บริหาร สถานศึกษาที่ต้องการพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพที่สูงขึ้น และประสบความสำเร็จไปสู่ เป้าหมายที่กำหนดไว้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนหนองโนห้วยโจด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 สำหรับนำไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนาการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนหนองโนห้วยโจด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนหนองโนห้วยโจด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนหนองโนห้วยโจด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 โดยยึดกรอบแนวคิดภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของดูบริน (Dubrin, 2004: 335) ทั้ง 5 ด้านคือ ความคิดความเข้าใจระดับสูง ความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ มากำหนดกลยุทธ์ การมีความคาดหวัง และการสร้างโอกาสสำหรับอนาคต วิธีการคิดเชิงปฏิบัติ การกำหนดวิสัยทัศน์ มาเป็นกรอบแนวคิด ในการวิจัยครั้งนี้ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครู และบุคลากรทางการศึกษา ในกลุ่มโรงเรียน หนองโนห้วยโจด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ปีการศึกษา 2566 จาก 10 โรงเรียน ครู จำนวน 176 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้การสุ่มแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยตารางเทียบหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970: 607-610) โดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ ได้กลุ่มตัวอย่าง ครู และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 161 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ใช้ ออนไลน์ (Google forms) เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนหนองโนห้วยโจด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับประเมินภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนหนองโนห้วยโจด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 มีลักษณะเป็นแบบประเมินมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) สอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของดูบริน (Dubrin, 2004: 335) ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านความคิดความเข้าใจระดับสูง ด้านความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ มากำหนดกลยุทธ์ ด้านการมีความคาดหวังและการสร้างโอกาสสำหรับอนาคต ด้านวิธีการคิดเชิงปฏิกิริยา และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยกำหนดตัวเลือกไว้ 5 ระดับ

3. วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

3.1 การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ศึกษาค้นคว้าทฤษฎี แนวคิด และเอกสารผลงานการวิจัยที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านความคิดความเข้าใจระดับสูงด้านความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ มากำหนดกลยุทธ์ ด้านการมีความคาดหวัง และการสร้างโอกาสสำหรับอนาคต ด้านวิธีการคิดเชิงปฏิบัติ และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ จากนั้นศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือจากเอกสารต่าง ๆ รวมทั้งศึกษาการสร้างแบบสอบถามจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำข้อมูลที่ได้มาสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการวิจัย ภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ต่อมาผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจแก้ไขเพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วนำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุง เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่านเพื่อพิจารณาความถูกต้อง และครอบคลุมเนื้อหาตลอดจนความชัดเจนและความเหมาะสมในการใช้ภาษานำแบบสอบถามมาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำผลมาตรวจสอบคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามแต่ละข้อ (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยใช้ค่า IOC ที่ได้ตั้งแต่ 0.67 – 1.00 จากนั้นนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขสมบูรณ์แล้วนำไปทดสอบทดลองใช้ (Try-out) กับครูและบุคลากรทางการศึกษาในกลุ่มโรงเรียนหนองโนห้วยโจด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ที่ไม่ใช่ตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำแบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Alpha - Coefficient: α) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.97 และนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด

3.2 การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูและบุคลากรทางการศึกษา ในกลุ่มโรงเรียนหนองโนห้วยโจด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 จากนั้น ส่ง Link แบบสอบถามออนไลน์ (Google forms) จำนวน 161 ฉบับ ไปยังครูในกลุ่มโรงเรียนหนองโนห้วยโจด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 และได้รับการตอบกลับมาทั้งหมด 161 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 จากนั้นผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องให้ครบถ้วน เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปต่อไป โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean: \bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) และการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัย

การศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนหนองโนห้วยโจด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 สรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 10 ปี

2. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนหนองโนห้วยโจด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านความคิดความเข้าใจระดับสูง รองลงมา คือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ และด้านความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ มากำหนดกลยุทธ์ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านวิธีการคิดเชิงปฏิบัติ สรุปแต่ละด้านดังนี้

2.1 ด้านความคิดความเข้าใจระดับสูง พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนหนองโนห้วยโจด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา

เป็นรายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ผู้บริหารมีความสามารถในการติดตามประเมินผล การปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาได้อย่างเป็นระบบ รองลงมา คือ ผู้บริหารมีความสามารถในการคิดเชิงวิเคราะห์ โดยการกำหนดวิธีทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายได้ง่ายที่สุด และผู้บริหารสามารถคิดในเชิงวิเคราะห์โดยสามารถจำแนก องค์ประกอบของข้อมูล ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารมีความสามารถถ่ายทอดวิสัยทัศน์ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างง่าย และเป็นรูปธรรม

2.2 ความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ มากำหนด พบว่า ภาวะผู้นำ เชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนหนองโนห้วยโจด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 โดยรวมอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ผู้บริหารมีความสามารถในการร่วมกันนำผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมมากำหนดนโยบายในการพัฒนาสถานศึกษา รองลงมา คือ ผู้บริหารมีรูปแบบ การทำงานที่ทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำงานได้อย่างมีความสุข และผู้บริหารมีความสามารถในการนำจุดแข็งและจุดอ่อน ภายในสถานศึกษามาใช้ในการทำงานปีต่อไป ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารมีความสามารถในการสนับสนุนให้ บุคลากรทุกฝ่าย ได้แก่ ครู ผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อพัฒนาสถานศึกษา

2.3 การมีความคาดหวังและการสร้างโอกาสสำหรับอนาคต พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนหนองโนห้วยโจด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 โดยรวมอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ผู้บริหารมีความสามารถ เชิงรุกในการสร้างวิกฤตให้เป็นโอกาสเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาสถานศึกษา รองลงมา คือ ผู้บริหารเป็นนัก วางแผนกลยุทธ์และขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และผู้บริหารมีความสามารถในการวางแผนการดำเนินงาน อย่างเป็นระบบส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารมีความสามารถในการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานในช่วงที่ผ่านมาเพื่อ แก้ไขปัญหาพัฒนาสถานศึกษา

2.4 วิธีการคิดเชิงปฏิกิริยา พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนหนองโนห้วยโจด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกมีส่วนร่วมในการคิดเพื่อนำมาใช้ ในการเปลี่ยนแปลงทั้งระบบ รองลงมา คือ ผู้บริหารมีความสามารถในการคิดนอกกรอบเพื่อหาเทคนิควิธีการใหม่ ๆ มา แก้ปัญหาและผู้บริหารมีความสามารถในการคิดเชิงกระบวนการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการพัฒนาสถานศึกษาส่วนข้อที่ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารมีความสามารถในการกำหนดแนวคิดเชิงบูรณาการมาพัฒนาปรับปรุงงานให้ดีขึ้น

2.5 การกำหนดวิสัยทัศน์ พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนหนองโนห้วยโจด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมมากำหนดกลยุทธ์ของสถานศึกษา รองลงมา คือ ผู้บริหารมีความสามารถในการกำหนดนโยบายเป้าหมาย โครงการเพื่อนำสู่การปฏิบัติ และผู้บริหารมีความสามารถในการศึกษาวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกแล้วนำ ข้อมูลมากำหนด พันธกิจ เป้าประสงค์และกลยุทธ์เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารมีการ ประชุม ชี้แจง ทำความเข้าใจกับบุคลากรเกี่ยวกับพันธกิจ เป้าประสงค์และกลยุทธ์ก่อนนำไปใช้

3. เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนหนองโนห้วยโจด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 จำแนกตาม ระดับการศึกษา และประสบการณ์การปฏิบัติงาน สรุปดังนี้

3.1 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนหนองโนห้วยโจด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 จำแนกตาม ระดับการศึกษา พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ มากำหนดกลยุทธ์ และด้านการ

กำหนดวิสัยทัศน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน โดยครู และบุคลากรทางการศึกษา กลุ่มโรงเรียนหนองโนห้วยโจด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี หรือเทียบเท่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับน้อยกว่า ครู ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

3.2 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนหนองโนห้วยโจด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 จำแนกตาม ประสบการณ์การปฏิบัติงาน พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ มากำหนดกลยุทธ์ ด้านวิธีการคิดเชิงปฏิบัติ และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน โดยครู และบุคลากรทางการศึกษา กลุ่มโรงเรียนหนองโนห้วยโจด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานน้อยกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับน้อยกว่าครูที่มีประสบการณ์ 10 ปีขึ้นไป

อภิปรายผล

จากสรุปผลการวิจัยภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนหนองโนห้วยโจด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 มีประเด็นสำคัญซึ่งนำมาอภิปรายผล ดังนี้

2.1 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนหนองโนห้วยโจด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสามารถกำหนดทิศทางขององค์การถือเป็นปัจจัยที่สำคัญในการขับเคลื่อนการปฏิบัติงานในองค์การ และสามารถทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ในสังคมให้เกิดการพัฒนาอย่างเป็นระบบต่อเนื่องสม่ำเสมอ อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษามีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการทำงานของตนให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไปเป็นผลมาจากการปฏิรูปการศึกษาผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องอาศัยความเป็นผู้นำที่เข้มแข็งจึงจะสามารถสร้างความมั่นใจ มั่นคง ให้กับบุคลากรในสถานศึกษาและก่อให้เกิดการยอมรับในการทำงาน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีภาวะผู้นำในการปฏิบัติงานให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ต้องการ (รุ่งนรินทร์ พุทธิเสน, 2557) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560) ได้กำหนดไว้ว่า ผู้บริหารเป็นตัวจักรสำคัญเป็นผู้ที่มีเป้าหมายความสำเร็จที่ชัดเจนและมีความมุ่งมั่นที่จะนำไปสู่เป้าหมายนั้นให้ทุ่มเทพลังกายและความคิดอย่างเต็มกำลังมีความเป็นผู้นำทางวิชาการสูง มีความคิดริเริ่มมีวิสัยทัศน์ รอบรู้ เป็นที่พึ่งทางวิชาการให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาได้ มีความสามารถในการจัดการองค์การ มอบหมายงานให้บุคลากรได้เหมาะสมกับศักยภาพ ใช้หลักการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมในการบริหารส่งเสริมให้มีการจัดหลักสูตรสถานศึกษาที่เหมาะสมกับผู้เรียน ส่งเสริมการพัฒนา นวัตกรรม การพัฒนาบุคลากร การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้มีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ผู้บริหารสามารถทำให้บุคลากรทุกคนในสถานศึกษาตระหนักถึงหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย สอดคล้องกับงานวิจัยของภูมิภากร บุนกึ่ (2563) ได้ศึกษาการศึกษาบทบาทภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด พบว่า บทบาทภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นวลจันทร์ จันทนพ (2559) ได้ศึกษาบทบาทภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด ผลการวิจัยพบว่า บทบาทภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2.2 เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนหนองโนห้วยโจด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 จำแนกตาม ระดับการศึกษา และประสบการณ์การปฏิบัติงาน โดยรวม

และรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้อาจเนื่องจากในการบริหารสถานศึกษาหน่วยงานต้นสังกัดย่อมคัดสรรบุคคลที่มีวุฒิภาวะ ความเหมาะสมมาดำรงตำแหน่งผู้บริหาร ซึ่งมีความสำคัญมาก การที่จะก้าวเป็นผู้บริหารที่ดีได้นั้น ผู้บริหารต้องผ่านการฝึกฝน อบรม สั่งสมความรู้ ประสบการณ์ต่าง ๆ และเมื่อได้เป็นผู้บริหารแล้วก็ต้องมีการพัฒนาความรู้ แนวคิด ทฤษฎีการบริหาร อย่างต่อเนื่อง เพื่อนำมาและความรู้ที่เหมาะสมกับการเป็นภาวะผู้นำ (เพ็ญพิชชา โคตรชาติ, 2556: 50) และ Conger (1989: 79) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของผู้บริหารไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะทำหน้าที่ของผู้นำทางการศึกษาในการวางนโยบายทางการศึกษาและกระบวนการสอน บุคลากร นักเรียน ครู อาจารย์ การเงิน และงานธุรการต่าง ๆ และธรรมาธิปไตย (2551) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา นำปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นปัจจัยทางการบริหารมาช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคล ในสถานศึกษาเกิดความพึงพอใจและปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จตามที่ตั้งไว้ นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความคิดริเริ่มในการวางแผน การกำหนดวิสัยทัศน์ การจัดการองค์การ การบริหารภายในสถานศึกษาอย่างมีระบบหลากหลาย รวมทั้งแสวงหาปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ ที่จะทำให้สถานศึกษาได้พัฒนาตามเป้าหมายที่วางไว้โดยภาวะหน้าที่สำคัญคือ การกำหนดวิสัยทัศน์ การคิดเชิงปฏิบัติ การสร้างความคาดหวังและโอกาสเพื่อโน้มน้าวจิตใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคนเต็มใจและร่วมมือร่วมใจกันที่จะปฏิบัติหน้าที่จนทำให้งานต่าง ๆ ในองค์การประสบผลสำเร็จ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กรรณภรณ์ พุฒพงศ์ (2560) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหาร กับประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามการรับรู้ของครูผู้สอนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามการรับรู้ของครูผู้สอนโดยภาพรวม ทั้ง 3 ขนาดโรงเรียนมีการรับรู้ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยภาวะผู้นำของผู้บริหารโดยภาพรวมกับประสิทธิผลการบริหารงานโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในทางบวก นันทยา คงเมือง (2565) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการทำวิจัย

- 1.1 ด้านความคิดความเข้าใจในระดับสูง ผู้บริหารควรมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ นำความรู้ใหม่มาพัฒนาองค์การสู่เป้าหมายที่ได้มีการกำหนดไว้และผู้บริหารควรมีวิธีการกระตุ้นผู้ใต้บังคับบัญชาให้มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน
- 1.2 ด้านความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ มากำหนดกลยุทธ์ ผู้บริหารควรมีความสามารถในการนำความรู้และข้อมูลของชุมชนมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์แก่สถานศึกษา พร้อมเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย ของสถานศึกษาได้ และสามารถกำหนดข้อมูลจากการทำงานของสถานศึกษาในปีที่ผ่านมาเพื่อทำแผนในปีต่อไป
 - 1.3 ด้านการมีความคาดหวังและการสร้างโอกาสสำหรับอนาคต ผู้บริหารควรมีความสามารถในการคาดการณ์ อนาคตและกำหนดทิศทางของสถานศึกษา วางแผนกลยุทธ์ และขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และผู้บริหารมีความสามารถในการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานในช่วงที่ผ่านมาเพื่อแก้ไขปัญหาพัฒนาสถานศึกษา
 - 1.4 ด้านวิธีการคิดเชิงปฏิบัติ ผู้บริหารสามารถตัดสินใจ ปรับแผนการบริหารให้สอดคล้องต่อการเปลี่ยนแปลง มีความสามารถในการคิดนอกกรอบเพื่อหาเทคนิควิธีการใหม่ ๆ มาแก้ปัญหา และผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกมีส่วนร่วมในการคิดเพื่อนำมาใช้ในการเปลี่ยนแปลงทั้งระบบ
 - 1.5 ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ ผู้บริหารควรมีความสามารถในการกำหนดนโยบายเป้าหมาย โครงการ เพื่อนำสู่การปฏิบัติ มีความสามารถในการศึกษาวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก แล้วนำข้อมูลมากำหนดพันธกิจ เป้าประสงค์และกลยุทธ์ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ

2. ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนอื่น ๆ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนอื่น ๆ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4

เอกสารอ้างอิง

- กรรณาภรณ์ พุฒชงศ์. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- ภูมิภากร บุนันท์. (2563). การศึกษาบทบาทภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดอนเมือง).
- จร สุนทรายุทธ. (2556). การบริหารความเสี่ยงทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : เนติกุลการพิมพ์.
- นวลจันทร์ จันทนพ. (2559). การศึกษาบทบาทภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี).
- นันทิยา คงเมือง. (2565). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1. การประชุมมหาดไทยวิชาการระดับชาติและนานาชาติครั้งที่ 13. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- เนตรพัฒนา ยาวีราช. (2552). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ: เซ็นทรัล เอ็กเพรส.
- เพ็ญพิชชา โคตรชาลี. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูงของโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ราชภัฏเลย).
- ภารดี อนันต์นาวิ. (2553). หลักแนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 3). ชลบุรี: มนตรี.
- ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ. (2551). หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- รังสรรค์ ประเสริฐศรี. (2551). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์การจัดการสมัยใหม่. มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมมาธิราช.
- รุ่งนรินทร์ พุทธิเสน. (2557). องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 3 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2562). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2562. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- Conger, J. A., & Kanungo, R.N. (1987). Toward a behavioral theory of charismatic leadership in organization settings. *Academy of Management Review*. 12(18), 637-647.
- Dubrin, A. J. (2004). *Leadership: Research Findings, Practice and Skills*. (4th ed.).
- Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.